

ПИТАННЯ ДОСТУПУ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ІГРОВОГО КОНТЕНТУ НА САЙТАХ ОБЛАСНИХ БІБЛІОТЕК ДЛЯ ДІТЕЙ УКРАЇНИ

Халецька Леся Пилипівна,

кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства,
Національний авіаційний університет, Київ, Україна.

Актуальність запропонованої теми обумовлена низкою чинників. Зокрема, у сучасних умовах загалом зростає рівень інтернет-комунікацій, особливо коли йдеться про спілкування дітей та підлітків. Додатковий поштовх до інтенсифікації спілкування на основі комунікативних інтернет-каналів надала пандемія COVID-19, яка супроводжується тривалими періодами перебування на ізоляції чи самоізоляції, а отже, обмеженням безпосереднього спілкування як дорослого, так і дитячого населення. У цих умовах особливо важливим є забезпечення необхідного для розвитку дітей інформаційно-комунікаційного простору. Цей простір має бути безпечним, наповненим якісними освітньо-розвивальними продуктами, які б враховували вікові психологічні особливості та потреби дітей. Саме дитячі бібліотеки, серед яких – обласні бібліотеки для дітей України, можуть організувати таке безпечне, розвивальне ігрове онлайн-середовище. Важливим при цьому є питання доступу дитячої користувачької аудиторії до ігор дитячих бібліотек, розміщеному на їх сайтах в інтернет-просторі, а також зрозуміла організація (структура) представленого на сайті ігрового контенту. Завданням дослідження стало вивчення умов доступу до онлайн-ігор на сайтах обласних бібліотек для дітей України та способів їх організації.

Було досліджено сайти 23 обласних бібліотек для дітей України, а також сайт Національної бібліотеки України для дітей. Ігровий онлайн-контент був виявлений на 14 з досліджених сайтах, серед яких сайти Житомирської, Київської, Кіровоградської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Херсонської,

Хмельницької, Черкаської обласних бібліотек для дітей, а також на сайті Національної бібліотеки України для дітей [1–14]. Результати дослідження представлені для 14 вищезазначених сайтів бібліотек.

Вивчення доступу до ігрового контенту засвідчило, що на більшості сайтів (10 з 14) доступ до ігрового контенту ускладнений. Лише на сайтах 3-х бібліотек та на блозі Одеської обласної бібліотеки для дітей ім. В. Катаєва можна легко знайти ігровий контент, оскільки на головній сторінці сайту розташовані рубрики з відповідними назвами «Склади пазли», «Віртуальні вікторини» (Сумська бібліотека); рубрика «Актуальні рубрики», підрубрика «Ігродром» (Херсонська бібліотека); «Ігровий майданчик» (Черкаська бібліотека); «Ігротека» (Одеська бібліотека). Однак назви рубрик виконані шрифтом невеликого розміру, невиділені кольором чи іншим привабливим оформленням, губляться серед назв інших рубрик.

Три обласні бібліотеки для дітей на головній сторінці мають рубрики «Для дітей» (Рівненська, Тернопільська бібліотеки), «Сторінка для дітей» (Київська бібліотека), які вказують на можливу наявність ігрового контенту. Натискаючи на ці лінки справді переходимо на сторінки «Ігри» (Рівненська бібліотека), «Граємось» (Тернопільська бібліотека), «Ігровий контент» (Київська бібліотека).

Знайти ігри на сайтах решти бібліотек безпосередньому користувачу ресурсами бібліотеки – дитині – достатньо складно. Це пояснюється тим, що ігри розташовані в рубриках, назва яких безпосередньо не вказує на ігровий зміст. Наприклад, на сайті Миколаївської обласної бібліотеки для дітей ім. В. Лягіна ігри містяться в рубриці «Моя Миколаївщина», підрубриці «Електронні ресурси»; на сайті Полтавської обласної бібліотеки для дітей в рубриці «Сторінка читача», підрубриці «Ігротека» тощо.

Бібліотеки пропонують різноманітні за формою та змістом ігри. Серед них різновиди кросвордів, пазли, вікторини, відеовікторини, аудіовікторини, поєднати пари, заповнити словами пропуски в тексті, відгадати другу

частину приказки, розташувати ілюстрації в хронологічній послідовності, ігри у форматі «Що? Де? Коли?», «Перший мільйон» тощо.

На 7-ми сайтах з 14-ти (50%) групування ігрового контенту відсутнє. На решті 7-ми сайтах з ігри подано структуровано, за визначеними бібліотечними працівниками категоріями. Критеріями групування ігор виступають: вид (форма) гри, тематика, галузь знань або поєднання вище зазначеного. Відповідно, на цих сайтах присутні наступні види групування: видове (на 3-х сайтах, що складає 21,4%), тематичне (на 2-х сайтах, що складає 14,3%), змішане (на 2-х сайтах, що складає 14,3%). Прикладом групування за видами ігор є класифікація ігор на текстові й ігри-пазли (рубрика «Сторінка читача», підрубрика «Ігротека» Полтавської обласної бібліотеки для дітей). В основному за видами ігри згруповані на сторінці Відділу обслуговування дошкільників та учнів 1-4 класів Тернопільської обласної бібліотеки для дітей: головоломки; ігри з героями казок та мультфільмів; з'єднати зображення по крапках; ігри онлайн в жанрі «Знайди відмінності»; логічні ігри тощо. Змішане групування ігор – за тематикою, за видами, за галуззю знань – представлено на сайті Черкаської обласної бібліотеки для дітей: літературні ігри; пазли; знайди відмінності; краєзнавство; тварини і рослини; загальна ерудиція; правознавство; екологія і географія; кулінарія тощо.

Отже, вивчення доступу та організації ігрового контенту на сайтах обласних бібліотек для дітей України засвідчило, що половина з досліджених бібліотек містить ігровий контент. Однак уже на етапі пошуку ігор на сайті бібліотеки у дитини-користувача виникають проблеми, оскільки у меншості випадків ігровий контент розміщується на головній сторінці веб-сайту та вірно проіндексований. Для індексації варто використовувати заголовки, підзаголовки, назви, які чітко відповідають ігровому вмісту, розміщуються на головній сторінці сайту бібліотеки з використанням розміру шрифту та кольорового оформлення, яке привертає увагу дітей-користувачів. Лише на половині сайтів ігри подано структуровано, за визначеними

бібліотечними працівниками категоріями. Видається доцільним використання єдиних підходів до групування ігрового контенту; розташування колекції ігор в одній рубриці спростить пошук ігор і доступ до них.

Література

1. Офіційний сайт Житомирської обласної бібліотеки для дітей. – Режим доступу: <http://childlibr.org.ua>, вільний. – Назва з екрану. – [Дата звернення : 03.01.2021].
2. Офіційний сайт Київської обласної бібліотеки для дітей. – Режим доступу: : <http://child-library.kiev.ua/>, вільний. – Назва з екрану. – [Дата звернення : 03.01.2021].
3. Офіційний сайт Кіровоградської обласної бібліотеки для дітей ім. Т.Г. Шевченка. – Режим доступу: <http://www.librarychl.kr.ua/>, вільний. – Назва з екрану. – [Дата звернення : 02.01.2021].
4. Офіційний сайт Миколаївської обласної бібліотеки для дітей ім. В. Лягіна. – Режим доступу: <http://laginlib.org.ua/>, вільний. – Назва з екрану. – [Дата звернення : 02.01.2021].
5. Офіційний сайт Національної бібліотеки України для дітей. – Режим доступу: <http://www.chl.kiev.ua/>, вільний. – Назва з екрану. – [Дата звернення : 03.01.2021].
6. Офіційний сайт Одеської обласної бібліотеки для дітей ім. В. Катаєва. – Режим доступу: <http://odessabibliotekakrupskoj.blogspot.com//>, вільний. – Назва з екрану. – [Дата звернення : 03.01.2021].
7. Офіційний сайт Полтавської обласної бібліотеки для дітей ім. Панаса Мирного. – Режим доступу: <http://odb.poltava.ua/>, вільний. – Назва з екрану. – [Дата звернення : 02.01.2021].
8. Офіційний сайт Рівненської обласної бібліотеки для дітей. – Режим доступу: <http://www.rdobd.com.ua/>, вільний. – Назва з екрану. – [Дата звернення : 02.01.2021].
9. Офіційний сайт Сумської обласної бібліотеки для дітей. – Режим доступу: <https://sodb.sumy.ua/>, вільний. – Назва з екрану. – [Дата звернення : 03.01.2021].
10. Офіційний сайт Тернопільської обласної бібліотеки для дітей. – Режим доступу: <http://odb.te.ua/>, вільний. – Назва з екрану. – [Дата звернення : 03.01.2021].
11. Офіційний сайт Харківської обласної бібліотеки для дітей. – Режим доступу: <http://bibl.kharkiv.ua/>, вільний. – Назва з екрану. – [Дата звернення : 03.01.2021].

12. Офіційний сайт Херсонської обласної бібліотека для дітей імені Дніпрової чайки. – Режим доступу: <http://www.library.kherson.ua/lw/>, вільний. – Назва з екрану. – [Дата звернення : 03.01.2021].
13. Офіційний сайт Хмельницької обласної бібліотеки для дітей ім. Т.Г. Шевченка. – Режим доступу: <http://odb.km.ua/>, вільний. – Назва з екрану. – [Дата звернення : 03.01.2021].
14. Офіційний сайт Черкаської обласної бібліотеки для дітей. – Режим доступу: <http://chobd.ck.ua/>, вільний. – Назва з екрану. – [Дата звернення : 03.01.2021].